یادداشت

یک پیشنهاد برای حفظ ارز تک‌نرخی

محمدعلی رحمتی . فعال اقتصادی

● اقتصاد دستوری نیست؛ این واقعیت را هر شخصی که کمترین فعالیت اقتصادی را تجربه کرده است، می‌داند. قیمت هر کالایی را میزان عرضه و تقاضای آن کالا مشخص خواهد کرد. بحران ارزی چند صباحی است که دامن‌گیر اقتصاد ایران شده است و بی‌ثباتی در نرخ ارز باعث اخلال در بازار و سردرگمی فعالان اقتصادی شده است. برخی از تاجران ترجیح می‌دهند فعلا اجناس خود را نفروشند، چون همان کالا را باید به قیمت بالاتری بخرند. در این بازار، خیلی از مردم از ترس کم‌نشدن ارزش پول خود، برای خرید ارز وارد بازار شده‌اند و اتفاقا از اصلی‌ترین محرک‌های افزایش نرخ ارز، همین تقاضای کاذب و غیرواقعی است. این نیازهای غیرواقعی باعث شده در کمتر از چند ماه نرخ دلار به حدود شش هزار تومان برسد و سرانجام دولت با ارائه یک طرح جدید، نرخ دلار را چهار هزارو ۲۰۰ تومان (عرضه با شرایطی خاص) اعلام کرده است. طرح ارائه ارز تنها به مشتریان واقعی نیز چندان موفق به نظر نمی‌رسد؛ چراکه بسیاری از مشتریان بازار ارز لزوما بازرگانان و مسافران نیستند؛ مثلا شخصی قصد مهاجرت دارد و می‌خواهد سرمایه خود را برای زندگی دائمی به کشوری دیگر منتقل کند یا شخصی قصد دارد برای زندگی کوتاه‌مدت یک یا چند ساله به خارج از کشور برود یا خیلی از موارد مشابه و این‌چنینی که متقاضیان واقعی‌اند، اما لزوما مسافر یا بازرگان نیستند. مسلما تشخیص این افراد از کسانی که ارز را فقط برای انباشت تهیه می‌کنند، نه تنها آسان نیست، بلکه نشدنی به نظر می‌رسد. بالاخره کسانی که نیازمند ارز هستند و در طرح جدید نمی‌توانند آن را تهیه کنند، ارز مورد نیازشان را خارج از سیستم بانکی تهیه خواهند کرد. در خوش‌بینانه‌ترین حالت، هستند بسیاری از مسافرانی که مایل‌اند بیش از ۵۰۰ یا هزار یورو در سفر خرج کنند که این یعنی دوباره همان دونرخی‌شدن ارز. این دونرخی‌بودن ارز حتما فسادزا است؛ به این معنی که ممکن است برخی با سندسازی، دلار چهارهزارو ۲۰۰ تومانی را تهیه کرده و همان دلار را با نرخ دوم به متقاضیان بفروشند. دولت می‌گوید که تراز ارزی مثبت است؛ به این معنی که مجموع درآمد ارزی بیشتر از مخارج ارزی است. پس مشکل چیست؟ مشکل درحال‌حاضر ورود مشتریان غیرواقعی برای خرید و انباشت ارز است. مشخص است عرضه دلار با محدودیت، دلار را تک‌نرخی نخواهد کرد. هنگامی دلار تک‌نرخی خواهد شد که عرضه آن بدون محدودیت باشد. اگر توان عرضه دلار چهارهزارو ۲۰۰ تومانی بدون محدودیت را نداریم، نمی‌توانیم دم از دلار تک‌نرخی بزنیم. ممکن است دولت بگوید توان عرضه بدون محدودیت با همین مبلغ را داریم، به‌شرطی‌که تقاضای غیرواقعی و کاذب از میان برود. اما راه حل چیست؟ اگر متقاضیان مطمئن باشند که نرخ ارز در بازار آزاد ثابت خواهد بود یا حتی کمتر خواهد شد، نه‌تنها برای خرید وارد این بازار نمی‌شوند، بلکه اگر قبلا ارزی خریده باشند، برای جلوگیری از ضرر بیشتر آن را به بازار عرضه خواهند کرد. برای این کار لازم است به موازات فروش دلار چهار هزارو ۲۰۰ تومانی باضابطه، یک سامانه جدا برای تأمین نیازهای دیگر فراهم شده و نرخ دلار با قیمت بازار آزاد، مثلا پنج هزارو ۵۰۰ یا شش هزار تومان بدون محدودیت عرضه شود و با اعلام یک جدول زمان‌بندی از پیش تعیین‌شده، به صورت هفتگی قیمت دلار را برای عرضه، کمتر از هفته پیش از آن اعلام کرد و تا هنگامی که نرخ دلار در این سامانه به همان چهار هزارو ۲۰۰ تومان برسد، این عرضه را ادامه داد. می‌توان پیش‌بینی کرد که این سامانه بسیار خلوت و کم‌مشتری باشد. در چنین وضعیتی، کسانی که از قبل دلار را انبار کرده‌اند، به‌علت ضرر کمتر، زودتر از این سامانه و با قیمتی کمتر از آن، دلارها را روانه بازار خواهند کرد؛ دلارهایی که باعث تراز ارزی منفی شده بودند، وارد بازار خواهند شد و احتمالا زودتر از جدول زمان‌بندی، دلار تک‌نرخی واقعی چهار هزارو ۲۰۰ تومانی خواهیم داشت.

گذر

برگزاری ششمین همایش ایران و اروپا، ۸ و ۹ اردیبهشت ماه

● ششمین همایش تجاری بانکی ایران- اروپا هشت و ۹ اردیبهشت ماه سال جاری توسط پژوهشکده پولی و بانکی برگزار می‌شود. به گزارش روابط عمومی پژوهشکده پولی و بانکی، با وجود گذشت چندین سال از توافق تاریخی برجام و گشوده‌شدن درهای کشورمان به سوی سرمایه‌گذاران خارجی و تلاش برای گسترش حجم تبادلات تجاری ایران و جامعه بین‌الملل، همچنان موانع و مشکلاتی در برقراری تعاملات تجاری، مالی و بانکی میان ایران و کشورهای منطقه و جهان باقی مانده است. به دنبال برگزاری پنج دوره موفق از همایش تجاری ایران و اروپا در شهرهای تهران و فرانکفورت، ششمین همایش تجاری ایران و اروپا با دعوت از فعالان اقتصادی ایرانی و خارجی برگزار می‌شود.

عکس: بهمن صادقی، جام‌جم

«شرق» ارزش واقعی سکه و نرخ‌های اعلامی بانک مرکزی را واکاوی کرد

سکه‌های گران

محمد مساعد

بانک مرکزی چند روز قبل پیش‌فروش سکه را آغاز کرد و هدف آن را نیز ایجاد تعادل در بازار سکه اعلام کرد. این پیش‌فروش سکه در روزهایی اتفاق افتاد که دلار روی کاغذ چهارهزار و ۲۰۰ تومان بود و گروه‌هایی که از نظر بانک مرکزی و دولت مستحق دریافت دلار بودند، می‌توانستند ارز موردنیاز خود را تا سقف مشخصی از بانک‌های عامل دریافت کنند. اما نگاهی به قیمت سکه‌های پیش‌فروش‌شده ازسوی بانک مرکزی نشان می‌دهد یا دلار از نظر بانک مرکزی چهارهزار و ۲۰۰ تومان نیست یا قیمت طلا از نظر بانک مرکزی با قیمت جهانی آن تفاوت دارد.

بانک مرکزی سکه را چند می‌فروشد؟

بانک مرکزی طرح پیش‌فروش سکه را با پیشنهادهای مختلفی ارائه کرده است. مشتریان می‌توانند سکه تمام بهار آزادی را که ماه بعد به آنها تحویل خواهد شد، یک میلیون و ۵۹۰ هزار تومان پیش‌خرید کنند. تحویل سه ماهه آن، یک‌میلیون‌و۵۴۰ هزار تومان است و تحویل شش ماهه آن یک‌میلیون‌و۴۷۵ هزار تومان؛ قیمت‌هایی که کمی پایین‌تر از قیمت بازار است و البته به نظر می‌رسد با ارزش ذاتی سکه فاصله دارد.

سکه چقدر ارزش دارد؟

اگر سخنان روشنگرانه برخی مسئولان درباره دلار مرغوب و تاریخ انقضای اسکناس و ... نبود، لازم نمی‌شد بگوییم که ارزش سکه به ارزش طلای آن است اما در چنین شرایطی مجبوریم بگوییم که بله، ارزش سکه طلا به طلایی است که در آن به‌کار می رود؛ بنابراین در ابتدا باید بدانیم که در هر سکه چه مقدار طلا استفاده شده است. می‌دانیم که وزن سکه تمام‌بهار طرح جدید ۸.۱۳۳ گرم است، این یعنی با ۸.۱۳۳ گرم طلا طرف هستیم اما نباید فراموش کنیم که عیار سکه بهار ۲۱.۶ است که معمولا به آن ۲۲ عیار می‌گویند اما قیمت طلا در بازار جهانی معمولا برای طلای ۲۴ عیار محاسبه می‌شود. پس اگر ما عیار طلای سکه را بر طلای ۲۴عیار تقسیم کنیم و به عدد ۰.۹ برسیم می‌توانیم بگوییم که با ضرب قیمت روز طلا در جهان در این ضریب ارزش طلای سکه بهار آزادی را محاسبه کرده‌ایم. در لحظه تنظیم این گزارش طلا در بازار جهانی ۴۳.۱۳ دلار برای هر گرم معامله می‌شود و نوسانی اندک در حد چند سِنت را تجربه می‌کند که عملا تاثیری بر محاسبات ما نخواهد داشت. گفتیم که وزن هر سکه بهار آزادی ۸.۱۳۳ گرم است و ضریب ما برای رسیدن به ارزش طلای آن نیز ۰.۹ خواهد بود. با ضرب این سه عدد در هم نتیجه می‌گیریم که هر سکه بهار آزادی، ۳۱۵ دلار و ۶۹ سِنت طلا دارد. طبق آنچه بانک مرکزی در اطلاعیه‌های کتبی، ابراز نظرهای شفاهی و البته تذکرات پیاپی با روش‌های گوناگون بر آن تأکید کرده، دلار ۴۲۰۰ تومان است؛ بنابراین نتیجه می‌گیریم که هر سکه بهار آزادی دقیقا یک میلیون و ۳۲۵ هزار و ۸۹۸ تومان طلا دارد. آن‌طورکه از زبان برخی شنیده‌ایم بانک مرکزی بابت ضرب هر سکه مبلغی نیز تحت عنوان کارمزد دریافت می‌کند. ارقام مختلفی بابت این کارمزد مطرح شده اما حدس زده می‌شد که این کارمزد چیزی حدود ۱۰ هزار تومان برای هر سکه باشد که با اضافه‌کردن آن به ارزش طلای سکه، به رقم یک میلیون و ۳۳۵ هزار و ۸۹۸ تومان می‌رسیم. آن‌طورکه بانک مرکزی می‌گوید سکه بهار آزادی که پیش‌فروش می‌شود، مالیات بر ارزش افزوده ندارد و مالیات طلا نیز که پیش از این محاسبه شده است، اما ما فرض می‌کنیم که حتی این سکه مشمول مالیات بر ارزش افزوده نیز شده است؛ بنابراین سهم مالیات بر ارزش افزوده آن را نیز محاسبه کرده و به آن اضافه می‌کنیم. سکه ما با محاسبه مالیات، یک‌میلیون و ۴۵۵هزار و ۲۲۸ تومان خواهد بود؛ ۱۳۵ هزار تومان ارزان‌تر از سکه‌ای که بانک مرکزی پول آن را امروز می‌گیرد تا ماه بعد به مشتریان تحویل دهد.

این یعنی چه؟

این یعنی بانک مرکزی در محاسبه ارزش سکه‌ای که یک ماه بعد قرار است تحویل دهد، ارزش دلار را پنج‌هزار تومان محاسبه کرده که اگر آن را با نرخ روز بازار مقایسه کنیم به رقمی می‌رسیم که نزدیک به رقم دلار در صرافی‌های سلیمانیه و هرات یا بازار قاچاق تهران است.

ما هم نمی‌دانیم

این موضوع را با محمد کشتی‌آرای، رئیس اتحادیه طلا و جواهر، در میان گذاشتیم و از او پرسیدیم آیا اطلاعی از مالیات یا کارمزد ضرب سکه دارد یا نه. او در پاسخ به «شرق» گفت: کارمزد ضرب سکه هرگز اعلام نشده است، اما درباره مالیات می‌دانیم که وقتی شمش وارد کشور می‌شود چه از طرف بانک مرکزی یا واردکنندگان دیگر، مالیات آن پرداخت می‌شود و مالیات بر ارزش افزوده آن نیز تابع قوانین جاری کشور است. اما اینکه بانک مرکزی چطور ارزش سکه را محاسبه می‌کند و براساس آن قیمت‌ها را اعلام کرده است، ما اطلاعی نداریم و خوشحال می‌شویم که بدانیم بانک مرکزی بر چه اساسی به چنین قیمتی رسیده است. کشتی‌آرای همچنین می‌گوید: در هفته‌های گذشته قیمت سکه حباب پیدا کرد و تفاوتش با طلای موجود در بازار کاملا مشخص و واضح بود، اما در روزهای اخیر با تعادلی که در عرضه و تقاضا به وجود آمد، به نظر می‌رسد که این فاصله کاهش پیدا کرده و به حداقل رسیده است.

اعلام نهایی علت حادثه سانچی تا آخر اردیبهشت

توقف در بنادر ایران ۱۰ درصد ارزان شد

مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی اعلام کرد با برگزاری سومین کمیته کشورهای سهیم در حادثه سانچی که اردیبهشت امسال در شانگهای چین برگزار می‌شود، این انتظار وجود دارد که علت یا علل نهایی وقوع این حادثه مشخص شود. به گزارش ایسنا، محمد راستاد در نشست خبری تصریح کرد: با توجه به صحبت‌هایی که در جلسات گذشته مطرح شده، انتظار ما این است که جلسه پیش‌رو آخرین جلسه باشد و در قالب توافقی که با حضور تمام کشورهای حاضر در این حادثه نهایی می‌شود، علت این سانحه به شکل نهایی اعلام شود. وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود به برنامه‌ریزی‌های راهبردی سازمان بنادر و دریانوردی در دوره‌های کوتاه و میان‌مدت اشاره کرد و گفت: در این راستا تعرفه‌های سازمان بنادر در قالب یک طرح سه‌ساله نهایی شده است که ما تلاش می‌کنیم هر تعرفه را متناسب با سطح فعالیت و مقیاس هر بندر اجرائی کنیم. در این راستا ایران به خطوط کشتی‌رانی و اپراتورهای حاضر در بنادر تخفیف‌هایی ارائه خواهد کرد تا امکان افزایش وضعیت رقابتی در منطقه را پیدا کند.

معاون وزیر راه و شهرسازی با اشاره به تصویب لایحه قانون تسریع در تخلیه و بارگیری کشتی‌ها اظهار کرد: این قانون با هدف تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی تلاش کرده تعرفه‌ها را شفاف کند و گلایه‌هایی را که پیش از این برخی از مشتریان حاضر در ایران داشتند، برطرف کند. در این راستا هزینه توقف کشتی‌ها کنار اسکله‌های جنوبی ایران ۱۰.۵ درصد کاهش خواهد یافت و همچنین در عملیات تخلیه و بارگیری نیز برای کشتی‌هایی که کالای صادراتی دارند یا ترانزیت خود را در بنادر ایران انجام می‌دهند، ۳۰ درصد تخفیف وجود خواهد داشت. راستاد ادامه داد: ارائه خدمات بندری در ساعات غیراداری و شب‌ها نیز تا سقف ۲۴ درصد کاهش می‌یابد و از ۶.۵ دلار در هزینه انبارداری به پنج دلار خواهد رسید. همچنین کشتی‌های صادراتی و ترانزیتی نیز در بندر نوشهر ۷۰ درصد تخفیف جدید دریافت می‌کنند. مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی با بیان اینکه در حوزه کالاهای غیرکانتینری تغییرات تعرفه در حوزه کاهش رسوب کالا در بنادر و بالابردن بهره‌وری آنها خواهد بود، بیان کرد: در حوزه باربری تخفیف ۱۰درصدی خواهیم داشت و تعرفه‌های انبارداری مواد معدنی نیز با ایجاد تعرفه تساعدی در دستور کار قرار می‌گیرد. سازمان بنادر ترانزیت کالای غیرکانتینری را نیز با عنوان یکی از اهداف خود در نظر گرفته و از این رو مجموعه‌هایی که بیش از ۷۵ هزار تن کالا را در این حوزه تخلیه و بارگیری می‌کنند، تا سقف ۷۰ درصد می‌توانند تخفیف بگیرند. برای کالاهای ترانزیتی نیز به شرکت‌هایی که بیش از ۲۰ هزار TEU تخلیه و بارگیری داشته باشند، ۱۰.۵ درصد تخفیف انبارداری تعلق خواهد گرفت. او با اشاره به تعرفه‌های تشویقی که به طور خاص در بندر چابهار اجرائی می‌شوند، توضیح داد: برای عوارض توقف در اسکله چابهار تخفیف ۸۰درصدی، برای یدک‌کشی و لایروبی تخفیف ۶۰درصدی و در انبارداری کانتینر نیز تخفیف ۷۵درصدی ارائه خواهد شد. همچنین اجاره‌بهای اراضی این بندر نیز در مدل‌های مالی پنج‌ساله برای سرمایه‌گذاران خصوصی اعمال نمی‌شود. درآمد سال گذشته سازمان بنادر در حوزه اختلاف قیمت دلار بیش از دوهزارو ۵۳۰ میلیارد تومان بوده که پیش‌بینی می‌شود امسال به دوهزارو ۶۵۰ میلیارد تومان برسد. به گفته معاون وزیر راه در سال ۹۶ میزان کل کالای غیرنفتی که در بنادر ایران تخلیه شد، از ۴۴ میلیون تن عبور کرد که رشدی چهاردرصدی را نشان می‌دهد اما در حوزه بارگیری این افزایش به مرز ۱۲ درصد رسید. راستاد خاطرنشان کرد: در سال ۹۷ این هدف‌گذاری وجود دارد که فقط فاز سوم بندر شهید رجایی ۳۰ درصد افزایش فعالیت داشته باشد و با توجه به فعال‌شدن اپراتور هندی بندر چابهار فعالیت اقتصادی در این بندر جنوبی نیز افزایشی جدی پیدا کند.

رشد اقتصادی ۴.۳درصدی و تورم ۹.۹درصدی

صندوق بین‌المللی پول در جدیدترین گزارش چشم‌انداز اقتصادی جهان اعلام کرد که رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۱۷ میلادی به ۳.۴ درصد و نرخ بی‌کاری به ۱۱.۸درصد کاهش و نرخ تورم به ۹.۹ درصد افزایش یافته است. به گزارش فارس، جدیدترین گزارش چشم‌انداز اقتصادی جهان صندوق بین‌المللی پول رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۱۷ را ۴.۳ درصد اعلام کرد. این سازمان در گزارش پیشین خود نرخ رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۱۷ را ۳.۵ درصد پیش‌بینی کرده بود. رشد اقتصادی ایران برای سال ۲۰۱۶ برابر با ۱۲.۵ درصد بوده است و برای سال ۲۰۱۸ یعنی سال جاری میلادی چهار درصد پیش‌بینی شده است. بر اساس این گزارش، نرخ تورم ایران در سال ۲۰۱۷ برابر با ۹.۹ درصد برآورد شده است. در گزارش پیشین این سازمان این رقم ۱۲.۵ درصد پیش‌بینی شده بود.

خبر

تمدید ۵ساله قرارداد نفتی ایران و روسیه

● وزیر انرژی روسیه گفت مسکو سرگرم کار با تهران برای تمدید مدت توافق عرضه نفت ایران به روسیه تحت برنامه نفت در برابر کالا به مدت پنج سال دیگر است. به گزارش ایسنا به نقل از تاس، الکساندر نواک، وزیر انرژی روسیه، در مسکو به خبرنگاران گفت: نخستین عرضه انجام شده و عرضه بعدی نیز برنامه‌ریزی شده است. این توافق مؤثر بوده و در کل ما بر این باور هستیم باید به مدت پنج سال دیگر تمدید شود و روی این موضوع کار می‌کنیم. پیش از این گزارش شده بود که عرضه نفت ایران تحت برنامه نفت در برابر کالا به پنج میلیون تن در سال بالغ می‌شود. نخستین تحویل در نوامبر سال ۲۰۱۷ انجام و از یک میلیون تن بالغ شد. ایران و روسیه در ماه می سال ۲۰۱۷ برای آغاز عرضه نفت تحت برنامه نفت در برابر کالا که در سال ۲۰۱۴ و در دوران تحریم‌های ضد ایرانی غرب مطرح شده بود، به توافق رسیدند. توافق شده بود حجم این قرارداد ۱۰۰ هزار بشکه در روز باشد.

رئیس مرکز آمار: ۵.۲ میلیون بی‌کار و شاغل ناقص داریم

● رئیس مرکز آمار گفت: سه‌میلیون‌و ۲۰۰ هزار نفر بی‌کار مطلق در کشور داریم و حدود دو میلیون هم افرادی داریم که اشتغال ناقص دارند و به دنبال شغل تمام‌وقت‌اند. به گزارش تسنیم، بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران، در سال ۱۳۹۶، نرخ بی‌کاری ۱۲.۱ درصد و سهم اشتغال ناقص از اشتغال کشور ۱۰.۴ درصد بوده است. امیدعلی پارسا رئیس مرکز آمار ایران گفت: سه‌میلیون‌و ۲۰۰ هزار نفر بی‌کار مطلق در کشور داریم و حدود دو میلیون هم افرادی داریم که اشتغال ناقص دارند و به دنبال شغل تمام‌وقت‌اند. وی با اشاره به اینکه مرکز آمار تعریف کار را بر اساس استانداردهای سازمان بین‌المللی کار ارائه می‌دهد، گفت: بر همین اساس بی‌کار مطلق به کسانی اطلاق می‌شود که حتی یک ساعت در هفته هم کار نمی‌کنند. اشتغال ناقص هم بنا بر اعلام مرکز آمار بر همین اساس بین یک تا ۴۴ ساعت در هفته را در بر می‌گیرد و اشتغال کامل ۴۴ ساعت در هفته یا بیشتر را دربر می‌گیرد.

سال‌هاست رسیدن به سین سلامتی آرزوی همیشگی محک برای همه کودکان مبتلا به سرطان سرزمین‌مان بوده است. امروز پس از گذشت ۲۶ سال فعالیت، با نگاه چاره‌اندیش و حمایت‌های بی‌دریغ شما هموطنان نیکوکار، رسیدن به این آرزو امکان‌پذیر است.
امیدواریم روزهای سال جدید برای همه مردمان این سرزمین سرشار از سلامتی و امید باشد.

سال نو مبارک

محک
مؤسسه خیریه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان
mahak-charity.org

روش‌های حمایت از کودکان محک:
شماره کارت: ۶۰۳۷-۹۹۱۱-۹۹۵۰-۰۵۹۰
۰۲۱ - ۲۳۵۴۰ *۷۳۳*۲۳۵۴۰#
از اینکه به پیام ما توجه می کنید، سپاسگزاریم.
تلفن بازدید از محک: ۰۲۱-۲۳۵۰۱۲۱۰